

Prima instanță: Judecătoria Centru, mun.Chișinău (jud.D. Chistol)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. L. Bulgac, D. Manole, G. Dașchevici)

DECIZIE

26 aprilie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecător

Tatiana Vieru

Judecători:

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de Vasile Haivaz,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „ApartHotel” împotriva lui Vasile Haivaz cu privire la repararea prejudiciului, încasarea plății pentru serviciul prestat, a penalităților și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 02 februarie 2017 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 14 martie 2016, SRL „ApartHotel”, prin intermediul avocatului Serghei Cebotari, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vasile Haivaz solicitând încasarea penalităților în sumă de 105300 lei, a prejudiciului real cauzat în mărime de 8934 lei, încasarea plății pentru serviciul prestat în sumă de 250 lei și a cheltuielilor de judecată constituite din cheltuielile pentru asistență juridică în sumă de 10000 lei, taxa de stat în sumă de 3435 lei și cheltuielile poștale în sumă de 25,10 lei.

În motivarea acțiunii s-a invocat că la 05 iulie 2014 Vasile Haivaz a încheiat cu SRL „ApartHotel”, în persoana lui Artur Broslav, contractul de locațiune a automobilului de model „Volkswagen Golf5 2.0 GTI 16V FSI Turbo”, cu număr de înmatriculare CVD 300, pentru perioada 05 iulie 2014-14 iulie 2014.

Susține că, în timpul exploatării autoturismului de către pârât, ultimul a încălcat sistematic prevederile pct. 2.6.1. al contractului de locațiune din 05 iulie 2014 și anume nu a respectat regimul de viteză stabilit. Conform aceluiași punct din contract, prin acordul părților a fost stabilit după cum urmează: viteza maximă pe traseele naționale -125 km/h, iar prin localități - 85 km/h. Conform pct. 6.3.5. din contract, încălcarea pct. 2.6.1. se sancționează cu 900 lei pentru fiecare depășire în limitele de la 5 la 20 km/h și 1800 lei pentru fiecare depășire mai mare de 21 km/h.

Afirmă reclamantul că, Regulamentul Circulației Rutiere prevede limita de viteză maxim 90 km/h pentru traseele naționale și maxim 50 km/h pentru localități. Astfel, limita stabilită de părți în contractul de locațiune constituie o marjă maximă permisă pentru exploatarea automobilului închiriat, iar depășirea respectivei marje constituie o distrugere intenționată a bunului închiriat, care urmează să fie sancționat în modul corespunzător.

Precizează că, în pct. 6.3.5. al contractului de locațiune din 05 iulie 2014 părțile au convenit că „Respectiva penalitate este încasată din contul locatarului în beneficiul locatorului din considerentul că aceștia din start evaluează un posibil prejudiciu care se datorează utilizării necorespunzătoare a bunului de către locatar și care prin depășirea limitei de viteză stabilite pune în pericol în mod conștient integritatea bunului, din ce motiv locatarul depășind limitele de viteză conștient își asumă riscul răspunderii materiale”. Concomitent, părțile au convenit conform pct. 6.3.5. al contractului asupra modului de constatare a încălcării punctului 2.6.1. și anume că „...Părțile au convenit că faptul depășirii să fie constatat prin intermediul sistemului GPS”. În speță, toate depășirile efectuate de către pârât sunt extrase din sistemul GPS a automobilului conform bazei de date. Penalitatea constituie 105300 lei ca rezultat al încălcărilor comise de Vasile Haivaz.

Declară reclamantul că, pârâtul a deteriorat autovehiculul închiriat, care a fost reparat la o stație de deservire tehnică contra sumei de 8934 lei, prejudiciu ce urmează a fi recuperat de către pârât.

Indică reclamantul că, pârâtul a încălcat condițiile stabilite la pct.2.5.6. din contract, a transmis autovehicul murdar și urmează să compenseze costul serviciului în acest sens, care constituie 250 lei.

Vasile Haivaz prin recipisele scrise și semnate personal la 14 iulie 2014, a recunoscut faptele menționate și s-a obligat să compenseze prejudiciul cauzat, penalitățile și alte cheltuieli rezultate din executarea necorespunzătoare a contractului indicat, fiind de acord cu respectivele încălcări contractuale.

Întru soluționarea amiabilă a litigiului, a fost expediată pârâtului o somație, care nu a fost recepționată, din motivul absenței acestuia.

Prin hotărârea din 06 iulie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de SRL „ApartHotel” și s-a încasat de la Vasile Haivaz în beneficiul SRL „ApartHotel” penalitatea în mărime de 105300, 00 lei RM, prejudiciul real cauzat în mărime de 8934, 00 lei RM, plata pentru serviciul prestat în mărime de 250, 00 lei și cheltuielile de judecată constituite din taxa de stat în mărime de 3435, 00 lei achitată la depunerea cererii de chemare în judecată, cheltuieli poștale în mărime de 25, 10 lei, pentru interpelarea ÎS „CRIS „Registru” suma de 120,00 lei și cheltuielile de citare publică a pârâtului în mărime de 150, 00 lei, în total suma de 118214,10 lei.

La 06 octombrie 2016, Vasile Haivaz a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 06 iulie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău.

Prin încheierea din 02 februarie 2017 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit ca fiind depusă peste termenul legal cererea de apel depusă de Vasile Haivaz împotriva hotărârii din 06 iulie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău.

La 23 februarie 2017, Vasile Haivaz a declarat recurs împotriva încheierii din 02 februarie 2017 a Curții de Apel Chișinău, solicitând repunerea în termenul de declarare a recursului, casarea încheierii din 02 februarie 2017 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea pricinii la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea recursului s-a invocat că prin încheierea adoptată instanța de apel i-a încălcat flagrant dreptul său la apărare, deoarece aflându-se peste hotarele țării, a transmis o cerere în adresa Curții de Apel Chișinău, conform căreia a solicitat amânarea judecării cauzei, din motiv că nu se va afla în țară până la 31 martie 2017 și nu va putea

încheia contract de asistență juridică cu un avocat, pentru a fi reprezentat în instanța de judecată. Instanța de apel i-a respins cererea de amânare, prin ce, în opinia sa, l-a lipsit de posibilitatea de a se apăra personal în fața instanței sau de a încheia un contract de asistență juridică cu un avocat.

Menționează că, hotărârea primei instanțe a fost emisă cu încălcarea normelor dreptului procesual, deoarece pricina a fost examinată în absența sa, nu i s-a comunicat despre data, locul examinării acesteia. De fapt, nici nu a cunoscut despre faptul înaintării unei asemenea acțiuni în instanța de judecată, deoarece s-a aflat peste hotarele țării.

Consideră că, ambele instanțe i-au încălcat dreptul la apărare, garantat de art. 26 al Constituției Republicii Moldova, art.8 Cod de procedură civilă, accesul liber la justiție, garantat de art. 20 al Constituției Republicii Moldova, art.5 Cod de procedură civilă, dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 CEDO, principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale, garantat de art. 26 Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Intervalul de timp stabilit de lege în cadrul căruia părțile sunt în drept să declare recurs este de 15 zile din momentul pronunțării încheierii sau primirii încheierii integrale.

Curtea de Apel Chișinău a adoptat încheierea contestată la 02 februarie 2017, iar Vasile Haivaz a declarat recurs la 23 februarie 2017.

Materialele pricinii atestă că încheierea contestată a fost pronunțată în lipsa apelantului și a fost expediată în adresa sa la 06 februarie 2017 (f.d.173), însă date despre recepționarea acesteia lipsesc.

Astfel, Colegiul consideră că recursul declarat de către Vasile Haivaz împotriva încheierii din 02 februarie 2017 a Curții de Apel Chișinău la 23 februarie 2017, este în termen și nu este necesară repunerea în termenul de declarare a recursului.

Examinând temeiurile recursului, în raport cu materialele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Vasile Haivaz neîntemeiat și pasibil de fi respins din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Materialele cauzei atestă că prin încheierea din 02 februarie 2017 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit ca fiind depusă peste termenul legal cererea de apel depusă de

Vasile Haivaz împotriva hotărârii din 06 iulie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă (f.d.169-172).

Colegiul consideră corectă concluzia instanței de apel privind restituirea apelului ca fiind depus în afara termenului legal, în următoarele circumstanțe.

În conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 362 alin.(1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 362 alin. (3) Cod de procedură civilă, repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În conformitate cu art. 116 alin.(1), (3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

În speță, dispozitivul hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău a fost pronunțat la 06 iulie 2016, iar Vasile Haivaz a depus cerere de apel la 06 octombrie 2016 (f.d.152-153).

Colegiul reține că în cererea de apel, apelantul/ recurentul a invocat că hotărârea a fost adoptată cu încălcarea normelor de drept procesual, deoarece pricina a fost examinată în lipsa sa și nu a fost înștiințat legal despre data și ora ședinței de judecată.

Tot aici, este de menționat că aceeași ipoteză a fost invocată și în cererea de recurs.

La caz, Colegiul apreciază ca fiind corectă constatarea instanței de apel precum că apelantul Vasile Haivaz nu a solicitat repunerea în termen la depunerea cererii de apel, or, invocarea faptului neînștiințării legale despre data și ora ședinței de judecată, din motiv că s-ar fi aflat peste hotarele țării, în lipsa unor probe plauzibile în acest sens, nu justifică omiterea termenului de contestare și nu denotă încălcarea dreptului la asistență juridică calificată.

Colegiul precizează că în condițiile legii repunerea în termen trebuie să fie solicitată de parte, instanța neputând, în lipsa unei dispoziții legale exprese, să o pronunțe din oficiu cu încălcarea principiului dreptului de dispoziție a părților, chiar și în ipoteza în care din ansamblul materialului probator administrat în dosar ar rezulta că partea a fost împiedicată de un motiv justificat în a-și îndeplini actul de procedură în termen.

Colegiul remarcă că în contextul prevederilor art. 116 alin.(1) Cod de procedură civilă, termenul de contestare poate fi repus doar în cazul dacă persoanele îndreptățite solicită acest lucru și prezintă probe veridice, ce confirmă imposibilitatea depunerii în termen, însă din oficiu termenul nu poate fi restabilit.

În acest sens, Colegiul reiterează că recurentul nu a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, or, chiar și în condițiile când Vasile Haivaz nu a fost prezent la examinarea pricinii și a recepționat dispozitivul hotărârii instanței de fond la 08 august 2016, omiterea termenului de contestare ar fi fost justificată până la 08 septembrie

2016, pe când apelul a fost depus la 06 octombrie 2016, fapt corect reținut și de instanța de apel.

Prin urmare, neonorarea obligațiilor și drepturilor procedurale în termenul acordat de legislația în vigoare din vina apelantului/recurentului, nu poate fi calificată ca îngrădirea accesului la justiție garantat de art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 Cod de procedură civilă, sau încălcarea dreptului la asistență juridică, garantat de art. 26 al Constituției Republicii Moldova, art.8 Cod de procedură civilă, sau încălcarea dreptului la un proces echitabil, garantat de art. 6 CEDO, sau încălcarea principiului contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale, garantat de art. 26 Cod de procedură civilă.

Cu referire la cererea de amânare a ședinței de judecată stabilită pentru 02 februarie 2017, depusă în instanța de apel, Colegiul menționează că instanța de apel întemeiat a respins-o, or, Vasile Haivaz nu a confirmat prin probe pertinente și concludente intenția sa de a pleca peste hotarele țării în perioada 31 ianuarie 2017-20 martie 2017.

Totodată, Colegiul reliefă că apelantul/recurentul a avut un termen mai mult ca rezonabil și suficient pentru a încheia contract de asistență juridică cu un avocat pentru a beneficia de asistență juridică în cadrul procesului civil, or, însăși cererea de apel a depus-o la 06 octombrie 2016 (f.d.152-153), iar cererea de amânare a ședinței de judecată în instanța de apel, a depus-o la 30 ianuarie 2017 (f.d.166).

Colegiul decelează că recurentul nu a dat dovadă de diligență și bună credință în realizarea drepturilor sale, ca ulterior să invoce încălcarea drepturilor sale, în condițiile când personal nu a beneficiat de drepturile sale, garantate atât de legislația națională, cât și cea internațională.

În consecință, Colegiul conchide că acțiunile lui Vasile Haivaz nu constituie decât o eludare a acestuia de a-și respecta obligațiile procedurale, deoarece din moment ce a cunoscut despre existența hotărârii primei instanțe, pârâtul urma să se conformeze prevederilor legale și în conformitate cu art. 56 alin.(3) și art. 61 alin. (1) Cod de procedură civilă, să se folosească cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Mai mult, unul din aspectele preeminenței dreptului, rezultând din jurisprudența CEDO, este principiul securității raporturilor juridice.

Astfel, CEDO statuează că dacă termenul pentru introducerea unei căi ordinare de atac este reînnoit după un interval considerabil și pentru motive care nu par să fie convingătoare, o asemenea decizie ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac (Ponomaryov vs Ucraina, hotărârea din 03 aprilie 2008).

Prin urmare, instanța de recurs relevă că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată privind respingerea cererii de repunere în termen și restituirea cererii de apel ca fiind tardiv, este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, avînd în vedere și obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

Or, în conformitate cu art. 27 alin.(1) Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rînd a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării,

precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

În această ordine de idei Colegiul reține că argumentele invocate în cererea de recurs, indică direct la nerespectarea de apelant/recurent a drepturilor sale procedurale și eschivarea de la îndeplinirea actelor de procedură, în măsura stabilită de normele de drept procedural și nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătoresc contestat.

Din considerentele enunțate și având în vedere faptul că încheierea privind restituirea lui Vasile Haivaz a cererii de apel depusă împotriva hotărârii din 06 iulie 2016 a Judecătoriei Centru, mun.Chișinău ca fiind depusă în afara termenului legal, este întemeiată și adoptată cu respectarea cadrului legal, iar argumentele invocate de către recurent nu sunt justificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Vasile Haivaz, cu menținerea încheierii din 02 februarie 2017 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Vasile Haivaz.

Se menține încheierea din 02 februarie 2017 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „ApartHotel” împotriva lui Vasile Haivaz cu privire la repararea prejudiciului, încasarea plății pentru serviciul prestat, a penalităților și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător

Tatiana Vieru

Judecători

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală